

Instytut Pamięci Narodowej - Wrocław

<https://wroclaw.ipn.gov.pl/wro/aktualnosci/66577,Uroczyste-odsloniecie-tablicy-upamietniajacej-czlonkow-mlodziejowej-organizacji-.html>
2022-08-14, 21:43

Uroczyste odsłonięcie tablicy upamiętniającej członków młodzieżowej organizacji antykomunistycznej - Paczków, 27 lutego 2019

27 lutego 2019 roku w auli Zespołu Szkół w Paczkowie odbyło się uroczyste odsłonięcie tablicy pamiątkowej poświęconej organizacjom młodzieżowym antykomunistycznym działającym w tej szkole po 1945 roku „Krucjata” i „Utrzymanie Polskości”. W wydarzeniu wziął udział dr Andrzej Drogoń, dyrektor Oddziału IPN we Wrocławiu oraz dr Bartosz Kuświk, naczelnik Delegatury IPN w Opolu.

Gościem honorowym uroczystości był Roman Kupczak, ostatni żyjący dziś uczestnik tamtych wydarzeń, skazany wówczas na 3 lata więzienia. Obecnie jest prezesem koła Światowego Związku Żołnierzy AK w Nysie.

„Krucjata” tajna, młodzieżowa organizacja powstała na początku 1949 roku w Liceum Ogólnokształcącym w Paczkowie. Celem działania była obrona katolickiego charakteru swojej szkoły. Dyrekcja liceum rozpoczęła akcję likwidacji krzyży wiszących w salach edukacyjnych oraz zaczęto proces tworzenia w każdej klasie licealnej kół Związku Młodzieży Polskiej. W odpowiedzi grupa uczniów rozpoczęła działalność o charakterze protestacyjno-agitacyjnym. Polegała ona przede wszystkim na wieszaniu w salach krzyży, jak również przejawiała się w aktywnym występowaniu przeciwko agitatorom nakłaniającym do tworzenia kół ZMP. Uczniowie jedynej klasy, w której nie powstało koło ZMP zostali publicznie potępieni. Dyrektor szkoły na jednym z apeli powiedział, że udowodnili, że nie są Polakami.

Do najaktywniejszych działaczy „Krucjaty” należeli: Adam Pleśnar ps. „Grom”, Kazimierz Cichowski, Kazimierz Łopuch, Stanisław Masiukiewicz, Marian Sokołowski i Barbara Wojciechowska. W późniejszym czasie działalność organizacji skupiała się na niszczeniu gazetek ściennych ZMP oraz na produkowaniu i rozrzucaniu ulotek w Paczkowie i sąsiednich miejscowościach. Jedną z takich ulotek zaczynała się od słów „Od tylu lat gnębi nas czerwony terror”. Autorem tej ulotki był Adam Pleśnar, który wkrótce został wyrzucony ze szkoły.

„Krucjata” istniała jednak nadal i niedługo potem nawiązała kontakt z inną grupą działającą w środowisku szkolnym i wspólnie utworzyli organizację pod nazwą „Utrzymanie Polskości”. Grupa ta została rozbita przez UB. Tymczasowe aresztowania nastąpiły po decyzji datowanej na 3 maja 1951 r. Akt oskarżenia zarzucał „...w celu usunięcia przemocą ustanowionych organów zwierzchnich Narodu i zmiany ustroju Państwa Polskiego weszli w porozumienie z innymi osobami w ten sposób, że zorganizowali nielegalną organizację pod nazwą „Krucjata”, której zadaniem było prowadzić walkę z obecnym ustrojem.” Sprawa karna odbyła się 12 listopada 1951r. w Nysie w ramach sesji wyjazdowej WSR w Opolu.

Oskarżeni otrzymali wyroki od 1.5 roku do 5 lat pozbawienia wolności. Sąd brał pod uwagę ich młody wiek. Odbywali kary m. in. w więzieniach w Nysie, Opolu i Jaworznie (więzienie progresywne dla młodocianych).

Źródła:

IPN BU, 001102/1070/J; IPN Rz, 00141/1792/J; IPN Wr, 024/8310, kwestionariusz ewidencyjny „Krucjata”; IPN Wr, 121/411, akta w sprawie Adama Pleśnara o stwierdzenie nieważności wyroku b. Wojskowego Sądu Rej. w Opolu w sprawie SR 165/51. Waligóra G., *40 lat w opozycji. Biografia polityczna Adama Pleśnara. Kvardek jaroj en opozicio. Politika biografio de Adam Pleśnar*, Wrocław 2009.

Opracował: Wojciech Trębacz

MEDIA:

<https://opole.tvp.pl/41512351/stawiali-opor-komunistycznej-wladzy-krzewili-postawy-patriotyczne>

<http://radio.opole.pl/100,270311,wiadomosci-z-regionu&dtx=&szukaj=&go=morelist&s=5>

<https://niezalezna.pl/260744-paczkow-uczczono-najmlodszych-wykletych>

<https://opole.gosc.pl/doc/5364048.W-Paczkowie-upamietniono-mlodziez-ktora-68-lat-temu-stawiala>

<https://www.dzieje.pl/aktualnosc/opolskie-w-paczkowie-uczczono-czlonkow-mlodziezowych-organizacji-wykletych>

